

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2020/2021**

JĘZYK POLSKI

KURATORIUM OŚWIATY
w Katowicach

wom
CZĘSTOCHOWA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 12 stron (zadania 1–26).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „x”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIWA

--	--	--

Stopień drugi

**Czas pracy:
120 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	Suma
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	4	2	2	2	1	1	2	15	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																											

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego stopnia: 51

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący – .....
2. Członek komisji sprawdzający pracę – .....
3. Członek komisji weryfikujący pracę – .....

Zadania od 1. do 10. dotyczą zamieszczonego poniżej fragmentu i całej powieści Daniela Defoe *Robinson Kruzo*.

Kiedy wiatr strąci liść w nurt rzeki, będzie on równie bezradny jak ja, wraz z moją łodzią. Bo czymże w końcu jestem wobec tego ogromu? Nędznym robakiem kurczowo trzymającym się życia. Ani biegu przyspieszyć, ani przekrzyczeć fale. Skrzydeł przecież mojej łodzi nie dodam... Doprawdy, ryba jest znacznie szczęśliwsza i ptak, który leci swobodnie.

Daniel Defoe, *Robinson Kruzo*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1958.

Zadanie 1. (0–1 p.)

Przytoczony fragment jest

- A. opowiadaniem o żeglowaniu.
- B. sprawozdaniem z morskiej żeglugi.
- C. refleksją na temat sytuacji człowieka.
- D. informacją na temat zdarzenia na morzu.

Zadanie 2. (0–1 p.)

Dokończ zdanie, dokonując prawidłowego dopasowania. Zaznacz znakiem „x” A lub B oraz 1. albo 2.

Narrator powyższego fragmentu wie, że powinien

A.	zacząć działać,	ponieważ	1.	nie może być bezczynny wobec niebezpieczeństwa.
B.	zachować spokój,		2.	nie może zmienić sytuacji, w której się znalazł.

Zadanie 3. (0–1 p.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz znakiem „x” P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Powodem opuszczenia przez Robinsona domu były jego trudności w nauce.	P	F
U Kulawego Piotra Robinson spotkał swego mentora.	P	F
Ucieczka Robinsona z Salé była możliwa dzięki pomocy ogrodnika.	P	F
W Brazylii Robinson stał się plantatorem i uprawiał tytoń.	P	F
Statek Robinsona rozbił się nieopodal bezludnej wyspy z powodu raf koralowych.	P	F

Zadanie 4. (0–2 p.)

Podane zdanie przekształć dwukrotnie tak, by utworzyć zdania z czasownikami w 3 osobie liczby pojedynczej trybów rozkazującego oraz przypuszczającego. Wykorzystaj wszystkie wyrazy.

Robinson buduje ostrokół dookoła grotu.

A) Zdanie z czasownikiem w trybie rozkazującym:

.....

B) Zdanie z czasownikiem w trybie przypuszczającym:

.....

Zadanie 5. (0–2 p.)

Utwórz formy dopełniacza liczby pojedynczej oraz mnogiej podanych wyrazów.

Wyraz w mianowniku liczby pojedynczej	Wyraz w dopełniaczu liczby pojedynczej	Wyraz w dopełniaczu liczby mnogiej
<i>Arab</i>		
<i>Afrykanin</i>		
<i>Indianin</i>		

Zadanie 6. (0–2 p.)

Rozpoznaj bohaterów na podstawie opisów zamieszczonych w tabeli. Napisz, jaką rolę odegrali w życiu Robinsona Kruzoe.

	Cytat	Bohater	Rola w życiu Robinsona Kruzoe
A.	<i>Wysoki mężczyzna w kosmatym płaszczu wachtowym zarzuconym na ramiona. Szeroka, czarna broda przyprószona lekką siwizną okalała twarz, oczy patrzyły bystro i rozumnie.</i>		
B.	<i>Cały dzień spędzili na morzu. Chłopiec mauretański[opowiadał] baśnie arabskie, których znał niezliczoną ilość.</i>		
C.	<i>Leżał na środku jamy, nieco niżej w płytkim zagłębieniu.[...] Próbował nawet wstać, wsparł się na przednich nogach, ale jęknął i obalił się ciężko na bok.</i>		
D.	<i>Jak zwykle, tak i teraz siedział w głębokim fotelu z grubo obandażowaną, bezwładną nogą, wspartą na niskim taborecie.</i>		

Zadanie 7. (0–3 p.)

Określ, jakie części zdania występują w podanych niżej wypowiedzeniach. Wpisz w luki obok zdań wybrane litery (spośród A–E) odpowiadające następującym informacjom.

- A. Zdanie z orzeczeniem imiennym.
- B. Zdanie z podmiotem logicznym.
- C. Zdanie z przydawką w postaci przyimka z rzeczownikiem.
- D. Zdanie z okolicznikiem sposobu.
- E. Zdanie z okolicznikiem warunku.

(...) Z czasem przybyło Robinsonowi kilka przydatnych przedmiotów. (...) W wiklinowych koszach łatwo przenosił owoce i ryby. (...) Pierwsze gliniane naczynia zostały przeznaczone do gotowania. (...) Parasol ze skóry posłużył mu do ochrony przed słońcem.

Zadanie 8. (0–2 p.)

Podaj trzy różne przykłady doświadczeń bohatera, które potwierdzają prawdziwość przytoczonej refleksji. Wyjaśnij, jak te doświadczenia wpłynęły na jego życie.

Nauczyłem się z czasem, że wszystko w życiu ma swoją cenę i za wszystko płacić trzeba takim lub innym sposobem.

1) Doświadczenie .....

Wyjaśnienie .....

2) Doświadczenie .....

Wyjaśnienie .....

3) Doświadczenie .....

Wyjaśnienie .....

Zadanie 9. (0–2 p.)

Z poniższego zdania wypisz imiesłowy. Podaj pełną nazwę każdego z nich i napisz, jaką jest częścią zdania.

Robinson ciężko pracujący przy ogrodzeniu został zaskoczony przez ulewę.

Imiesłowy	Nazwy imiesłowów	Części zdania

Zadanie 10. (0–2 p.)

Podane zdania pojedyncze przekształć w zdania podrzędnie złożone.

Z powodu choroby Robinson przez wiele dni nie opuszczał groty.

Zdanie złożone podrzędnie:

.....

Mimo zbliżającej się pory deszczowej Robinson nie zaprzestał pracy przy ogrodzeniu.

Zdanie złożone podrzędnie:

.....

Zadania od 11. do 15. dotyczą wiersza ks. Jana Twardowskiego *Zaufałem drodze.*

Zaufałem drodze

ks. Jan Twardowski

Zaufałem drodze
wąskiej
takiej na łeb na szyję
z dziurami po kolana
takiej nie w porę jak w listopadzie spóźnione buraki
i wyszedłem na łąkę stała święta Agnieszka
- Nareszcie – powiedziała
- Martwiłam się już
że poszedłeś inaczej
prościej
po asfalcie
autostradą do nieba - z nagrodą od ministra
i że cię diabli wzięli

ks. Jan Twardowski, *Zaufałem drodze*, [w:] *Nie przyszedłem pana nawracać. Wiersze 1945–85*, Warszawa 1989.

Zadanie 11. (0–2 p.)

Wypisz z wiersza metaforyczne określenia różnych sposobów na życie.

Objaśnij sens tych metafor.

	Metafora	Wyjaśnienie
1)		
2)		

Zadanie 12. (0–2 p.)

Napisz, czy prawdziwe jest stwierdzenie, że osoba mówiąca w wierszu nie jest przekonana do dokonanych przez siebie wyborów. Uzasadnij swoją odpowiedź zgodnie z treścią wiersza.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–2 p.)

Wpisz do tabeli cytaty zawierające poszczególne środki stylistyczne. Określ ich funkcje.

Cytat	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja w wierszu
	epitet	
	porównanie	

Zadanie 14. (0–1 p.)

Oceń poprawność stwierdzeń dotyczących wiersza. Zaznacz T(tak), jeśli zdanie zawiera prawdziwą informację, lub N (nie), jeżeli informacja jest fałszywa.

1)	Jest to wiersz biały.	T	N
2)	Tekst należy do liryki.	T	N
3)	Utwór jest wierszem stroficznym.	T	N
4)	Monolog wprowadza informacje o sytuacji osoby mówiącej.	T	N

Zadanie 15. (0–1 p.)

Wypisz z wiersza jeden wyraz, w którym litera *i* nie jest oznaczeniem samogłoski, lecz wyłącznie znakiem miękkości albo zmiękczenia spółgłoski.

Wyraz: .....

Zadania od 16. do 23. dotyczą powieści Zbigniewa Nienackiego *Pan Samochodzik i ...templariusze.*

Zadanie 16. (0–2p.)

Wyjaśnij pochodzenie pseudonimów przyjaciół Pana Samochodzika. Użyj wyłącznie zdań pojedynczych.

Wiewiórka

.....

Sokole Oko

.....

Wilhelm Tell

.....

Zadanie 17. (0–2 p.)

Pan Tomasz trzykrotnie pomógł Karen Petersen w niebezpiecznych sytuacjach. Zapisz gdzie, w jaki sposób i w jakich okolicznościach.

I sytuacja

.....

.....

.....

II sytuacja

.....

.....

.....

III sytuacja

.....

.....

.....

Zadanie 18. (0–1 p.)

Podaj nazwę miejscowości, w której Pan Samochodzik odnalazł skarb templariuszy. Wyjaśnij pochodzenie tej nazwy.

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0 – 4 p.)

Zredaguj instrukcję obsługi wehikułu Pana Samochodzika. Weź pod uwagę jego dwie odmiennie funkcje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0–2 p.)

Napisz, kto zabił Wielkiego Mistrza Zakonu Krzyżackiego Wenera von Orselna i podaj wymienione w lekturze trzy różne motywy, którymi mógł się kierować zabójca.

Zabójca:.....

Możliwe motywy:

A) .....

.....

B) .....

.....

C) .....

.....

Zadanie 21. (0–2 p.)

Napisz, w jakim celu w powieści zamieszczono wiadomości historyczne. Określ dwie różne funkcje, jakie spełniają.

1) .....

.....

.....

2) .....

.....

.....

Zadanie 22. (0–2 p.)

Przytoczone słowa narratora odnieś do postępowania wymienionych poniżej bohaterów powieściowych i napisz, jak realizowali je w swoim życiu.

Cała mądrość polega na tym, aby umieć wyciągnąć wnioski z dobrych i złych doświadczeń.

A) Pan Samochodzik – .....

.....

B) pan Petersen – .....

.....

C) Karen Petersen – .....

.....

Zadanie 23. (0–1 p.)

Dokończ zdanie, dokonując prawidłowego dopasowania. Zaznacz znakiem „x” odpowiedzi : 1. , 2. lub 3. oraz A, B albo C.

Pan Samochodzik i ... templariusze to powieść

1.	przygodowa,	ponieważ	A.	opowiada o wydarzeniach nieprawdopodobnych, wymyślonych przez autora.
2.	fantastyczna,		B.	jej fabuła osnuta jest na wydarzeniach nierealnych, nadprzyrodzonych.
3.	kryminalna,		C.	jej akcja toczy się szybko i obfituje w liczne zwroty.

Zadania 24. i 25. dotyczą filmu *Samochodzik i templariusze*.

Zadanie 24. (0–1 p.)

W filmie kilkakrotnie pojawiają się postacie krzyżackich rycerzy. Napisz, jakie znaczenie mają sceny z ich udziałem.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 25. (0–2 p.)

Jedną z funkcji muzyki w filmie jest tworzenie nastroju. Podaj przykład sceny z filmu *Samochodzik i templariusze*, w której dostrzegasz taką rolę muzyki. Krótko scharakteryzuj tę muzykę i wyjaśnij, w jaki sposób wpływa na budowanie nastroju.

Przykładowa scena

.....

.....

